

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 241. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358651488/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

findes i hans *Stimmen der Völker*, havde han alt forlængst givet et Mønster paa den rette Fremgangsmaade ved en poetisk Oversættelse fra Engelsk til Tysk. Dersom Schlegel som Shakespeares Oversætter var gaaet i Skole hos ham, vilde han aldrig være falden paa at gengive den femfodede Jambe ved Alexandrinervers eller paa at forandre Alfesangenes Versemaal. Ingen havde nemlig dybere end Herder følt den Wielandske Oversættelses Utilstrækkelighed. Den Aand, i hvilken han ønskede Shakespeares fortysket, genopstod nu hos Schlegel, der trods alle sit første Forsøgs Mangler tidligt overtraf ham.

Hurtigt gjorde Schlegel sig fri fra Bürgers Indflydelse. For Bürger var Kunstens højeste Opgave den at være folkelig. Efter at Schlegel i 1791 som Huslærer i Amsterdam rumligt var kommen i en Afstand fra Bürger og havde fordybet sig i Schillers Værker, slog han ikke blot i sine digteriske Forsøg ind i Schillers Tone og skrev en føll og anerkendende Kritik af dennes Digt *Die Künstler*, men han fik ogsaa gennem Schillers Kunstfilosofi et højere Begreb om Kunstens Væsen. I hans metriske Stil foregik der en Forvandling i Retning af det højtideligt Værdige. Schiller kunde imidlertid næsten lige saa lidt som Bürger hos Schlegel udvikle Evnen til fuld Forstaaelse af Shakespeare, han, der i sin Oversættelse af *Macbeth* forvandlede Heksene til græske Furier og lagde Portneren en opbyggelig Sang i Munden istedenfor den djærvt lystige Enetale. Var Bürgers Naturlighed én Fare, saa var Schillers Højtidelighed en anden.

Dog paa samme Tid som Schillers Lære om Kunstens høje Betydning oplyste Schlegel, ansporede de *Samlede Digtninge*, der udkom af Goethe, for hvem han nu først fik Øjnene op, hans Drift til at forske, forklare og oversætte paa digterisk Vis. Som alt berørt fik denne første Udgave af Goethes samlede Skrifter en meget kold og daarlig Modtagelse. Hovedsagen var, at man stadigt ventede nye Værker i Stil med *Werther* eller *Götz* og Ingenting forstod af Goethes Aandsudvikling. For Schlegels kritisk anlagte Forstand gik Goethes hele Mangesidighed op. Han forstod og vurderede hin Evne til foreløbigt som Kunstner at glemme sig selv for at lade Genstandene virke rent og fuldt paa sig, der hos Goethe havde avlet en Form, som aldrig var vilkaarligt valgt, altid fordret af Æmnet. Han forstod, at han som poetisk Oversætter maatte vise en lignende Selvfornægtelse og udfolde en lignende Evne til aandelig Genføden af Sagen. Kvindelig

Modtagelighed for de fineste Ejendommeligheder hos den fremmede Original og mandlig Evne til Formning ud fra en Helhedsanskuelse var nødvendig for Oversætteren, og begge disse Evner fandtes hos Goethe; thi hans Væsen var Mangfoldighed, hans Navn Legio, hans Aand Proteus.

Der stod endnu tilbage at overvinde de sprogligt-tekniske Vanskeligheder. Dog netop her havde Goethe som Forbillede sat Tidsskel. Han havde omformet det tyske Sprog. Ved at gaa igennem hans Hænder havde det vundet saa meget i Smidighed og Omfang, vundet en saadan Rigdom i Udtrykket for det Store som for det Yndefulde, at det frembød Schlegel netop det gennemspillede Instrument, han havde behov. I sin Bürger'ske Tid havde han endnu opfattet den tekniske Fuldkommenhed som en udvortes, der lod sig opnaa ved haardnakket Filen; nu begreb han, at den fuldendte Teknik bestemmes indenfra, ikke er andet end Udtrykket for den Stil-Eenhed, der er betinget ved Grundstemningen. Og nu begyndte han at se sin Livsopgave som den dobbelte, at genfremstille de fremmede Folkeslags Mesterværker i det tyske Sprog og kritisk at tolke de fortrinligste udenlandske og hjemlige Digtværker for sine Landsmænd.

Nu forstod han ogsaa paa en ny Maade Fichte, den Ven og Vaabenbroder, som Romantikerne saa hurtigt vandt sig. Wilhelm Schlegel indsaa, at Fichtes filosofiske Jæglære i de mest almene Udtryk indeholdt Tanken om Menneskeandens ubegrænsede Evne til at genfinde sig i Alt og finde Altet i sig. Schlegels smidige Aand slyngede sig om denne stærke Grundtanke hos Fichte.

Her greb den stadig førte Brevveksling med den yngre Broder ind. Han var som yngre af Wilhelm bleven draget ind i den ny Literaturbevægelses Farvand, og blev, stridbar som han var, saasomt han troede at være kommen til den sande Indsigt, dennes hensynsløseste Forkæmper. Forskellen mellem Brødrene er denne: Den ældre var, til Trods for hans literære Anskuelsers Dristighed, den regeirrettere Aand. Skønhedssans og Formsans var tidligt udviklede hos ham. Hans Hovedevne var den at kunne forene, og Maade og Maal, Nøjagtighed og Behændighed var medfødte Egenskaber hos ham. Naar han ikke hidsedes altfor stærkt, viste han ogsaa i videnskabelige og kunstneriske Fejder Maadehold, vidste forholdsvis tidligt, hvad han